

Za vezniki zdaj skupno upravljajo Rajh

Washington, 5. junija. — Štiri glave zavezniških vojsk so danes naleteli na svetovno vrhovno konferenco v Berlinu, kjer so se začeli upravljati okupirani deli Nemčije ter naznanile jave, da so začeli upravljati okupirani deli Nemčije za nedoločen čas.

Te velesile so: Zed. države, Anglija, Francija, ki so v skupni dohodili za Nemčijo državno mejo bila 31. decembra 1937, pred Hitler osvojil Avstrijo in Čehoslovakijo.

Na izjavo, ki je zdaj znana kot "Berlinška deklaracija," je bila namreč istovrstna v Washingtonu, Moskvi in Parizu. V ta namen so sestali v Berlinu vrhovni poveljniki teh štirih velesil in napravili deklaracijo veljavno.

General Eisenhower se je podal danes prvič z letalom v Berlin, kjer bo zastopal Zed. države pri kontrolni komisiji velikih štirih.

Anglija je zastopana po feldmaršalu Montgomeryu, Rusija po maršalu Žukovu, in Francija po generalu de Tassigny.

Komisija si je razdelila Nemčijo za upravo sledeče:

Zed. države bodo upravljale južno-zahodni del, Sovjetska Rusija vzhodni del, Anglija severozahodni del in Francija zapadni del.

Poleg tega je bila ustvarjena zona "Velikega Berlina," katero bodo upravljale po svojih zastopnikih vse štiri velesile skupno.

Deklaracija izjavlja: "Te štiri za-

vezniške velesile bodo storile take korake, kot se jim bodo zdeli potrebni za bodoči mir in varnost, v kar spada popolna razorožitev in odprava militarizma v Nemčiji."

Deklaracija nadalje izjavlja, da je Nemčija odgovorna za to vojno in ker je bila totalno premagana, je podvržena takim ukrepom, kakor se bodo v bodoče zahtevali od nje.

Dalje zahteva deklaracija, da izroči Nemčija delovno silo in industrijo ter druge potrebščine, kakor bodo to zahtevali od nje zavezniki. Nemci morajo dati zaveznikom vse informacije glede min in drugih nevarnih stvari, ki so bile nastavljene po nemški armadi. Za odstranitev teh se bo rabilo nemško razoroženo vojaštvo in civiliste.

Noben nemški radio se ne sme oglašati, dokler tega ne dovolijo zavezniški.

Zaveznikom morajo biti izročeni vsi nazijski voditelji ali osumljenci vojnih zločinov. Enako tudi izdajalci iz drugih dežel, ki se nahajajo v Nemčiji.

Glede skupne kontrole nad Avstrijo ni še ničesar določenega, čeprav se to pričakuje v kratkem. Zdaj je v Avstriji samo vlada, priznana od Rusije.

Tudi glede Čehoslovaške ni bilo še nič rečenega. To ima zdaj zasedeno ruska armada v vzhodnem delu, ameriška pa v zapadnem. Češka vlada je pa v Pragi, ki je v ruski zoni. Njene meje bodo končno določene najbrže pri mirovni konferenci.

Nekaj novic iz Slovenije

Prišlo nam je v roke privatno pismo, ki nam pove nekaj o dogodkih v zadnjih časih. Tisti, ki je govoril s piscem, je bil ob zavzetju Ljubljane navzoč. V informacijo našim bralcem prinašamo par novic iz tega pisma:

"Ko so se Nemci umikali, so pobili v Ljubljani kakih 200 ljudi. V pismu je imenovan profesor dr. Mesesnel, eden ravnateljev ljubljanskega muzeja. Porušili so Nemci tobačno tovarno. Drugače je v Ljubljani malo porušenega. Nova vlada, ki je kot znano sestavljena v veliki večini iz komunistov, je takoj zasedla nekdanjo Jugoslovansko tiskarno, ki je bila v izrazito katoliških rokah. Tiskarno so kratko in malo proglasili za državno in tiskajo sedaj v njej "Ljudsko pravico," glavno komunistično glasilo. Kar so katoličani v dolgih letih sezidali in uredili in kar je veljalo kot najbolje opremljeno podjetje te vrste v Jugoslaviji, je tako po komunističnih principih postalo državna ali bolje komunistična last. Vse osebe upravnih in uredniških je bilo vrženo takoj na cesto. Pisec pravi, da je vodja te kulturne ustanove duhovnik Jožef Kosciček (doma iz Žužemberka, sorodnike ima v Chicagu) pobegnil k zaveznikom. Tudi znani pisatelj Mirko Javornik (doma iz Cerknice), urednik "Slovenskega doma," je pobegnil pred komunisti. Tiskarno "Jutra" so komunisti tudi zasedli. Nekaj osebja so tam pustili na miru. Tam se tiska drugi komunistični dnevnik "Poročevalec."

V vladi je tudi minister Snój, ki je znan Amerikancem zlasti po tem, da se je nad njim znanši komunistični sopotnik Lojze Adamič. Snój popravlja ceste in železnice po Sloveniji. Te so baje v strašnem razpadu. Njegov sin se je do zadnjega boril proti komunistom in je bil v bojih proti komunističnim partizanom tudi ranjen.

Pisatelj Lovro Kuhar, znan pod pisateljskim imenom Priehov Lovrenc se je vrnil iz nemškega koncentracijskega taborišča Dachau sestradan in zelo bolan. Bil je znan komunistični voditelj, ki so ga prijeli Lahi v januarju 1943 in, kot izgleda, kasneje predal Nemcem.

Kaj se je zgodilo s škofom sta v pismu dve verziji, tako da ne vemo, kaj drži. Ena pravi, da je škof zaprt, druga pa, da je pobegnil in z njim 161 duhovnikov. Pisec pravi, da ne ve kaj drži. Škofijo da vodi trenutno generalni vikar Ignacij Nadrah.

Zbežalo je pred komunisti veliko število ljudi. Nekateri so dosegli angleške in ameriške čete in se tako rešili, druge pa so zajeli komunisti. Največ je zajetih na begu na štajersko-koroški meji.

Ker je mož, ki je novice prinesel do pisca, odšel brž po osvoboditvi Ljubljane, ne ve, kaj so komunisti napravili s katoliškimi zavodi in šolami. Sodi pa, da jih takoj ne bodo zaprli, ampak bodo to storili počasi, da ne razburijo ljudstva preveč proti sebi. Trdi pa pisec, da je Jugoslovija popolnoma v komunističnih rokah in da bodo šli komunisti "do skrajnih mej." (Ta izraz pove, da bodo storili isto, kar so storili na Ruskem). Pisec

Konferenci napelo, kaj bo storila Moskva

Francisco. — Delegati na konferenci Združenih narodov čakajo glasu iz Moskve. Stalin vztraja na zahtevi vsake izmed petih velesil za razmnožitev pravice prejetih zadev pri varnostnem delu, ali se bo podal. V tem času zdaj popolnoma osamljeni so ostale štiri velesile, Anglija, Francija in Zed. države, da se vsaka sporna zadeva lahko svobodno razpravlja na najvišjem koncilu bodoče lige.

Čakanje je zdaj, ali bo ameriška delegacija v slučaju, če se vztraja pri svoji zahtevi, bila proti in zahtevala glase ostalih delegatov, ali kaj drugače. Francoska delegacija je že izjavila, da bo glasovala ameriško, čeprav ji bo to težko, ker se nerada zameri Rusiji. Anglija in Kijevska bosta tudi na tej strani. Večina ostalih delegatov bo do tega prišlo, kaj po nadaljnjo konferenco, se bojejo delegatje.

To niso bili novinci

Svedrovci, ki so včeraj vplivali v gl. urad Slovenske dobrodelnice zveze v SND, niso bili prvi na delu, sodeč po njih ekspertnem delu. Vlomili so v zidano blagajnico in sicer skozi tri jezikla vrata in notri v shrambi so vlomili še v nadaljni dve ali tri železne blagajnice. Iz ene so vzeli gotovine od \$4,000 do \$5,000. V tisto, kjer je bilo za mnogo tisočakov raznih bondov, niso vlomili. Za tako delo so gotovo potrebovali več ur in zelo čudno je, kako so mogli to delati na prometni St. Clair cesti, ne da bi jih kdo opazil, zlasti pa naša slavna policija. Ukraden denar je krit z zavarovalnino. SDZ je šele pred kratkim zgradila to blagajnico v svojem uradu.

To ni samo v Clevelandu

Nenavadno mrzlo vreme za ta letni čas ne obetimo samo v Clevelandu, ampak skoro po vseh krajih Zed. držav. Včeraj je bil najbolj mrzel 5. junij v zgodovini Clevelanda, ko je toplomer padel na 42 stopinj. V Pittsburghu, Pa. je kazal 38 stopinj, v Indianapolisu 40. Se celo doli v Georgiji je kazal toplomer komaj 49 stopinj, kar je rekord od 1882.

Primarne volitve bodo v Clevelandu na 31. julija

Ker so tako odobrili volitve pri izrednih volitvah prejšnjit tork, je mestna zbornica sinoči uradno določila tork 31. julija kot dan za primarne volitve v mestu. Kandidatje morajo vložiti peticije do 20. junija.

Anglija je dala Rusom 8 ameriških rušilcev in drugih ladij

London. — Premier Churchill je povedal, da je Anglija izročila Rusiji osem ameriških rušilcev poleg drugih ladij, ki je Stalin zahteval del italijanske flotile. Tudi Zed. države so dale Rusiji nekaj ladij, večinoma tovornih in pa križarko Milwaukee, je rekel Churchill.

Rusija je zahtevala eno bojno ladjo, eno križarko, osem rušilcev, štiri podmornice in 40,000 ton tovornih ladij od italijanske mornarice. Ker so pa italijanske ladije zgrajene za Sredozemsko toplo vodo, sta Roosevelt in Churchill pristala v Teheranu na to, da bosta dala mesto tega Rusiji svoje ladije.

Tito je poklical vse uradnike iz Carigrada

Carigrad. — Vsi jugoslovanski uradniki v Carigradu so bili poklicani domov v Belgrad po ukaz maršala Tita. Poročilo ne pove nobenega vzroka za to.

Graduacija

V nedeljo 10. junija bosta graduirali iz Notre Dame akademije sestre Veronica in Rosemarie Mihelich, hčerki poznane in spoštovane družine Mr. in Mrs. John L. Mihelich iz 1200 Addison Rd. Graduacija se bo vršila na slovesen način v mestni Glasbeni dvorani. Po počitnicah se bosta sestri dvojčici rajbrže podali na slavni kolegij sv. Teresije v Winona, Minn., kjer bosta študirali bolničarsko vedo. V sled svoje izredne pridnosti bosta dobili na kolegiju nekaj šolnine. Pridnima mladinkama čestitamo in jima želim največjega uspeha pri nadaljnjih študijah.

Dar za begunce

Podružnice št. 6 SMZ je darovala iz svoje blagajne za slovenske begunce v Rimu \$5. Posamezni članj so pa darovali po dolarju in sicer: Joseph Urenik, John Gorišek, Anton Kodrič, John Kodrič in Jože Grdina, skupaj \$10. Prav lepa hvala in Bog plačaj.

Skok v smrt

Sinoči je skočil z 200 čevljev visokega z mostu v Akronu neka ženska, katere ime so pozneje ugotovili kot Annette F. Bombach, stara 36 let, stanujoča na 7872 Neville Ave. Cleveland, O. Kaj je gnalo žensko v smrt ni znano. V Akronu je bila na obisku pri prijateljih.

Maša za 30 dnevnico

Danes ob 8:15 je bila darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Catherine Hrovat v spomin 30 dnevnice njene smrti.

Papež o Sloveniji

V soboto je papež govoril. Dvakrat imenuje našo ubogo Slovenijo. Prvič ko pove kako so nemški nacisti odpeljali slovenske duhovnike v Dachau, drugič, ko govori o umorih in preganjanjih duhovnikov po domačih komunistih. Dva podobna si sistema nacizem in komunizem sta se zarotila proti Slovencem. Mi verjamemo, da bodo vzdržali proti obojima sovražnikoma. Kaj pravijo ob tem papeževem govoru tisti "katoliški" pismarji, ki so trdili, da komunistično partizanstvo ne terorizira slovenskih katoličanov in širilj besedo o "izdajalcih"? Ali tudi papežu ne bodo verjeli in ga proglasili za katoliškega fanatika kot so nas?

Novi zračni orjak je zdaj v delu

Culver City. — Hughes Aircraft Co. je zdaj odkrila veliko tajnost, da namreč gradi ogromnega zračnega orjaka, ki bo lahko nosil posadko 750 mož. Preko kril bo merilo letalo več kot 300 čevljev, dolgo bo pa nad 200 čevljev.

To letalo je najmenjšeno za zračni prevoz po Ameriki. Imelo bo osem motorjev, vsak po 3,000 konjskih sil. Letalo bo dogotovljeno enkrat koncem tega leta. To bo največje prevozno letalo na svetu.

Nov grob

Umrli je John Smerke, star 57 let, po domače Kobas, stanujoč na 1057 E. 68. St. Doma je bil iz Trbanskega vrha pri Čatežu pod Zaplazom, odkoder je prišel v Cleveland pred 38 leti. Delal je pri Lake Erie Steel & Blanking Co. na 131. cesti. Bil je član društva Clevelandski Slovenci 14 SDZ. Tukaj zapuščala brata Rudolfa, bratranca Johna in Martina Smerke, v starem kraju pa mater, dve sestri in dva brata, če so še živi. Pogreb bo v petek jutraj ob devetih iz Zakrajškovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo. Naj mirno počiva v ameriški zemlji, preostaliim so žalje.

Firma v Clevelandu je vpeljala 32 ur na teden

Leece-Neveille Co., 5363 Hamilton Ave. je radi zmanjšanih vojnih naročil vpeljala 32 urni delovnik, to je 4 dni dela po 8 ur. Firma zaposluje 1,400 delavcev in ti se bodo vrstili tako, da jih bo 300 vedno delalo po 22 ur, drugi pa 48 ur na teden.

Republikanci so dobili županskega kandidata

Mestni odbornik 9. varde, Ray C. Miller, je izjavil, da je voljan sprejeti kandidaturu republikanske stranke za župana. Podpirala ga bo republikanska organizacija in to z yso močjo.

Nemške šole so odprli v Aachenu

Pariz. — V nemškem mestu Aachenu je ameriška vojaška oblast odprla 10 javnih šol, v katere pohaja 850 nemških otrok. Ameriške oblasti so odbrale 22 učiteljskih moči po natančni preiskavi. Med temi sta dve katoliški redovnici in 18 drugih žensk.

V Ontario so socialisti izgubili volitve

Toronto, Ontario. — Pri pondeljkovih volitvah je bila porazena socialistična stranka, ki je pričakovala veliko zmago. Progressivni konservativci so dobili večino. Prihodnji ponedeljek bodo v vsej Kanadi volitve v parlament. Sedanji ministrski predsednik King upa biti ponovno izvoljen.

Nov grob v Girard, O.

Po šestdesetih letih je tukaj umrl 11. maja Anton Gabrovšek, star 60 let po domače Povškov iz Dol. Logatca, odkoder je prišel v Ameriko pred 36 leti. V Girardu, O. zapuščala ženo Mary in edinega sina Anthony, živeč v Niles, O., v starem kraju pa zapuščala sestro poroč. Johano Urbas. V Ameriki zapuščala mnogo sorodnikov v Barbertonu, Detroitu, Mich. in Little Falls, N. Y. Najmu bo lahka ameriška gruda.

Razne vesti od naših borcev v službi Srlica Sama

9. marca 1945 v boju na otoku Iwo Jima, bo v soboto ob 8:15 darovana v cerkvi sv. Vida maša za mirni pokoj njegove duše.

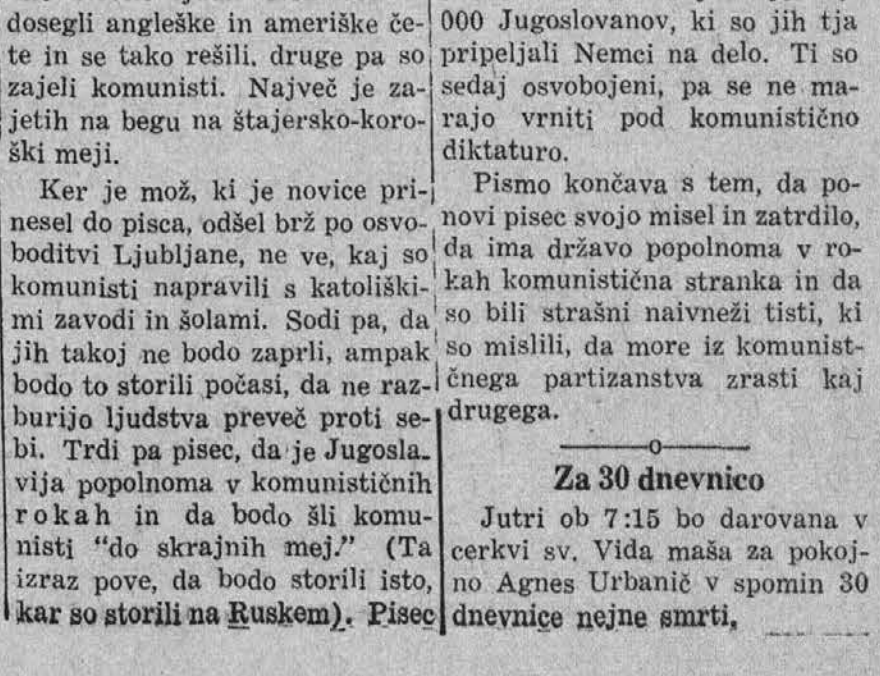
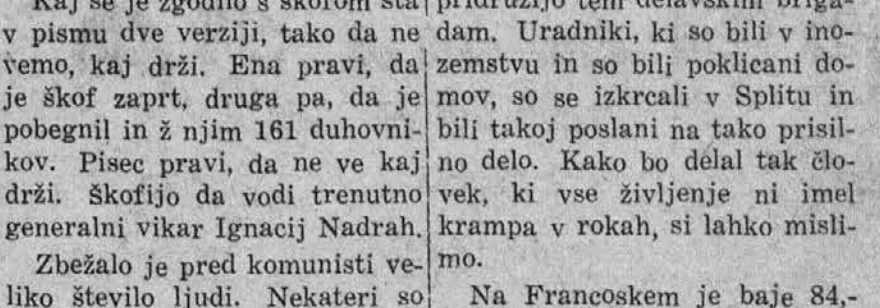
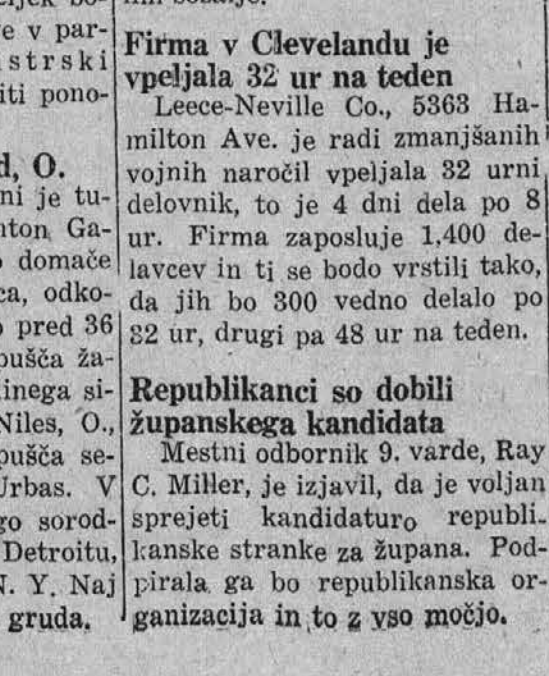
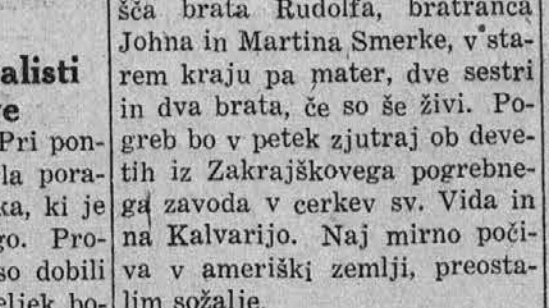
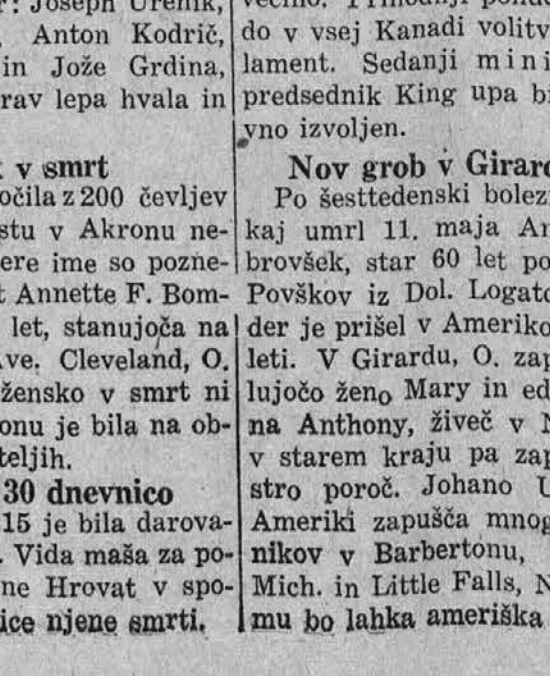
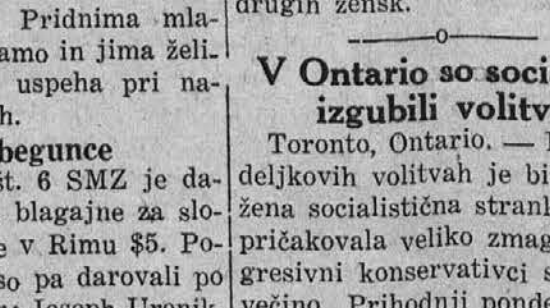
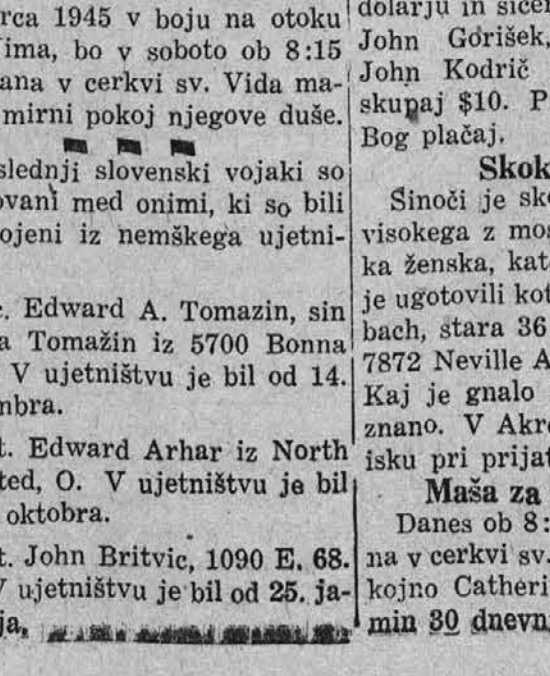
Naslednji slovenski vojak so imenovani med onimi, ki so bili osvobojeni iz nemškega ujetništva:

Pfc. Edward A. Tomazin, sin Josipa Tomažin iz 5700 Bonna Ave. V ujetništvu je bil od 14. novembra.

Pvt. Edward Arhar iz North Olmsted, O. V ujetništvu je bil od 4. oktobra.

Sgt. John Britvic, 1090 E. 68. St. V ujetništvu je bil od 25. januarja.

Pokojnega vojaka (marij. Pfc. Albert J. Tasker, ki je bil svojo mlado življenje

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVO, Editor)

6117 St. Clair Ave. Cleveland 8, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznašalci: Celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.
Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year.
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland, by mail, \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by Carrier, \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months.
\$2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 130 Wed., June 6, 1945

Šola in verski pouk pod partizanskim režimom

Ena prvih skrbi partizansko-komunističnega režima maršala Tita po "osvobojevanju" na Hrvatskem je, da v posameznih krajih ukine katoliške konfesionalne šole. Na ta način bo vpliv Cerkve postopoma odtegnjeno nad 40,000 otrok, ki so jih redovniki in redovnice vzgajali. Verniki so s svojimi lastnimi doprinosi držali te verske šole. Vest, ki prihaja iz Splita, Markarske, Dubrovnika, Mostarja itd., kakor tudi dekreti partizanskega režima jasno kažejo, da se dela v tem pravcu. Komunisti trdijo, da gre za zaščito "svobode vesti ljudstva." Tako katoliška Cerkva na ozemlju, zasedenem od Titovih partizanov izgublja pravice, ki jih je imela celo pod Turki. V nevarnosti je 350 cerkvenih ustanov in šol.

Na ostalih učnih zavodih je v ljudskih šolah in v nižjih razredih srednje šole še verski pouk kot fakultativni predmet. Preje je bil v Jugoslaviji veronauk obvezen predmet v vseh razredih osnovne in srednje šole. Po odloku ZAVNOHA (Zemaljskog Antifašističnog Vijeća Narodnog Oslobođenja Hrvatske) se morajo starši pri vpisu otrok v šoli izjaviti ali žele za svoje otroke verski pouk ali ne. Toda zaenkrat so bili odgovori staršev dokaz globokega verskega čustvovanja hrvaškega ljudstva. V Splitu n. pr. so starši na raznih šolah glasovali 96 do 98% za verski pouk, na otoku Braču in v nekaterih drugih krajih pa celo 100%. Radi tega so bili partizani zelo vznemirjeni.

Zaradi tega skušajo sedaj partizani na drug način priti na svoj račun. Povsod so uvedli večerne tečaje, v katerih predavajo marksistično-komunistične nauke. Obiskovanje teh tečajev je obvezno in se vrši pod strogim nadzorstvom. Prav tako so ustanovili po posameznih šolskih razredih tako imenovane "Dijaške soviete," katerih namen je, da nadzirajo svoje sošolce in da ovajajo in terorizirajo tiste profesorje, ki niso komunisti.

Med tem, ko je verouk postal fakultativni predmet, so pa komunisti na vseh srednjih in strokovnih šolah uvedli nov strogo obvezen predmet, ki bi ga najlažje imenovali "Nauk o razvoju človeške družbe." Učna knjiga za ta predmet je prevod neke sovjetske šolske knjige, ki podaja marksistični nauk o razvojni teoriji. Knjiga se prične z besedami: "Človek se je razvil iz neke vrste višjih, človeku podobnih živali. Prvotna oblika družabnega življenja je bil poln komunizem..." Jasnno je, da se vsa ta "znanost" konča zopet z "znanstveno" trditvijo, da se človeštvo po naravnem razvoju zopet vrača nazaj v svoje prvotno stanje, to je — v komunizem. Toda najbolj logično bi bilo po tem nauku, ko bi komunisti napisali, da se človeški rod ne vrača samo v komunizem, ampak tudi v živalsko vrsto.

Splošna komunistična taktika

Marsikje skušajo komunisti pridobiti prebivalstvo za sebe s pomirljivejšo taktiko. Potem, ko so v kraju iztrebili vidnejše politične in idejne nasprotnike, skušajo ostalo prebivalstvo z raznimi obljubami in propagandnimi gesli spraviti v svoje vrste. Povsod organizirajo "proti fašistično fronto." Prizadevajo si, da bi čim več prebivalstva spravili v to organizacijo, potem te zveze pa kasneje v čisti komunizem. Neprestano govorijo o "osvobojevanju," mnogo se sliši o svobodi, o svobodi vesti, o svobodi tiska, o svobodi združevanja, toda istočasno naglašajo, da se je mogoče organizirati samo v enotni fronti, a ta je umljivo edinole komunistična. O kaki svobodi v resnici ni niti govora. Kajti ni ne svobode tiska, ne svobode govora, ne svobode združevanja in tudi ne svobode vesti. Nobena nekomunistična organizacija ne more postojati in niti ni misliti, da bi se mogla osnovati ali obnoviti. Vsak poskus je že v kali zatrt s silo in označen kot "fašistična reakcija."

Kje je torej meso?

Poročila trdijo, da je na ameriških pašnikih danes več živine kot še kdaj poprej. Tudi če so zahteve armade velike in če se je poslalo mnogo mesa zaveznikom, pa bi ga moralo biti še vseeno dovolj za domače potrebe. V Clevelandu zadnji tedne mesa sploh ni bilo, ali pa čisto malo. Klavnice so zaprle, ker ne morejo izhajati, če hočejo obratovati po vladnih določbah. Vlada ima v rokah mesno industrijo, torej če mesa ni, je odgovorna za to vlada oziroma ena njenih agencij, v tem slučaju urad za kontrolo cen.

Kdor količaj pozna našo prostrano Ameriko in njene neizčrpne zaloge, se mu zdi absolutno nemogoče, da bi ne bilo na mizah ameriških družin niti plebejskih hrenovk ali vinaric. In vendar se je nekaj takega godilo prošli teden v Clevelandu in ne verjamemo, da je bilo to prvič in zadnjič.

Ako je OPA določila maksimalno ceno za meso in določila klavnice določeno število živine, ki jo sme vsaka klavnica pobiti na mesec, je to vse dobro in lepo, toda ameriškim družinam vse to ne pomaga nič, če pri vseh teh določbah ne morejo kupiti niti navadnega govejega mesa. Ameriški delavec ne more delati ob suhem kruhu in zelenja-

vi, ampak mora imeti močnejšo hrano, da lahko vzdrži ob težkem delu.

Ker je prevzela vlada vso mesno industrijo, cene in pošteno razdelitev mesa po vsej deželi, naj gleda tudi na to, da bo to izvršeno, zlasti še, ker je dovolj živine v deželi. Saj ne zahtevamo, da bi morali imeti vsak dan na mizi kokošjo pečenko ali drage steake, pač pa smo menda upravičeni vsaj do kosa navadnega govejega mesa in za par centov kosti, da si bomo skuhali vsaj krožnik juhe.

Odlomki iz knjige:
V znamenju Osvobodilne fronte

(Nadaljevanje)

Na podoben način je bilo mučenih še toliko in toliko drugih žrtev, ki njihove smrti ni mogoče navajati. Izmed najnovejših naj navedemo le osmošolca Lojzeta Grozdeta iz Tržiča pri Mokronogu. Na novega leta dan se je vračal domov na počitnice. Pri njem so našli latinski molitvenik ter nekaj drugih nabožnih knjižic. To je bil že zadosten razlog, da so ga obsodili na smrt. Zvečer so sklicali v dvorano bivšega sokolskega doma partizane ter napovedali novoletno zabavno predstavo. Edina točka tega programa je bila mučenje osmošolca Grozdeta. Mučili so ga na odru dve uri pred očmi velikega števila gledalcev. Iz taknili so mu oči, lomili kosti in ga nazadnje tako razmrevarili, da so ga na skrivaj sami pokopali, ker so se bali zgražanja kmečkih ljudi.

Ubijanje podeželskih voditeljev

Ze teh nekaj primerov, ki nam jih podajajo kronike iz posameznih občin ali fara, dovolj zgovorno priča, da je bila domačemu prebivalstvu naložena naravnost sveta dolžnost, da se dvigne, zaprosi za orožje in začne neizprosno borbo proti uničevalcem narodnih in krščanskih svetinj, da si reši svoje življenje, reši svoje imetje. Kakor smo že prej poudarili, so se partizanski borci nabirali predvsem iz meščanskih in malomeščanskih krogov, dočim je bil pri njih zastopan le malosteven odstotek kmečkega ljudstva, kar dokazuje zopet le to, da je bila Osvobodilna fronta že od prvih začetkov izrazito komunističnega značaja, zakaj komunizem je imel svoje postojanke le med inteligenco in politeligenco, dočim je bil kmet vzgojen izrazito protikomunistično.

Če pravimo, da so se od pomladi leta 1942. začeli po deželi tako rekoč masovni pokolji med prebivalstvom, s tem ni rečeno, da se je to delalo brez načrta. Nasprotno! Če odštejemo številne umore, ki so bili izvršeni zaradi tega, ker je komunizem med svojimi pristasi sprostil najbolj nizkote ne nagone, je bila velika večina umorov izvršena premišljeno, po načrtu in po ukazu partizanskih komand. Iztrebiti so hoteli komunisti vse tiste, ki so jih radi svoje veljave bodli v oči, ali so se jim zaradi svoje vodilnejše vloge med ljudstvom zdeli nevarni za lasten ugled in lastno veljavo. To so bili predvsem župani, duhovščina, vodilni člani prosvetnih in drugih društev, kmečki veljaki, člani Katoliške akcije itd. Z iztrebljenjem teh so komunisti upali, da postane ljudstvo lahek plen njih revolucionarnih namenov.

Na sv. Petra in Pavla dan istega leta so komunisti ustrelili v Stožicah pri Ljubljani javnega delavca Franceta Straha.

(Dalje prihodnje)

Nepozabnemu sinu Josipu v spomin

Pfc. Joseph Rozman

Danes, 6. junija, je poteklo eno leto, odkar je bil moj sin Joseph Rozman poslan s parašutarji preko Rokavskega kanala na zasedbo Francije in od takrat je bil pogrešan, kar pa so naznanili uradno šele 8. avgusta. Čez tri mesece, 7. no-

vembra, pa nam je bilo uradno sporočeno, da je bil 22. junija ubit. Nikakor nismo mogli verjeti, da je to mogoče, ker so ga iskali dva meseca predno so ga proglasili pogrešanim in potem še tri mesece predno so pronašli, da je mrtev. Torej polnih pet mesecev so ga iskali. Tudi mi smo pisali na vse mogoče strani, da bi bili kaj izvedeli o njem. No končno pa smo sedaj dobili vsaj pojasnila, kako je bilo z njim.

Njegov prijatelj nam je pisal bolj obširno, kako je bilo. Sporoča nam sledeče: 5. junija ob 11:30 so odšli na bombnike in odskočili s parašuti v Normandiji ob 1:30 na 6. junija. Moj preljubi in nesrečni sin je tožil dotičnemu prijatelju, da ga srce boli in da mu vest slabo napoveduje. Prosil je tudi dotičnega prijatelja, da če bi se on slučajno več ne vrnil, naj piše njegovi ženi, da naj dobro skrbi za njegovega sinčka in piše pa naj tudi njegovim staršem, da naj nikar preveč ne žalujejo za njim. Rekel je še: posebno moja draga mama bo strašno jokala za menoj, ker me je menda najbolj ljubila izmed vseh.

Torej dotični prijatelj je bil poslan z drugim bombnikom kot moj sin. Ko mojega sina le ni bilo nazaj h kompaniji, je ta njegov prijatelj zvedel, da je bil moj nesrečni sin hudo pobit, vendar pa nam ni povedal, ali so ga Nemci sestrelili ali je bil pobit, ko je odskočil s parašutom. Pri njem je bil ostal tudi eden njegovih prijateljev, ki ga ni hotel zapustiti in tako sta bila ob poročani med pogrešanima. Sedaj pa sem dobila od višje oblasti pismo, da je bil moj sin najbrže ubit že 6. junija, kajti tam, kjer je bil moj sin, je bila strašna bitka, ki so jo bili naši parašutarji z Nemci, a nič gotovega ne morejo dognati, kako je bilo, ali je moj sin podlegel ranam še isti dan ali pozneje, kajti njegovo truplo so našli šele 22. junija in zato so nam tudi tako naznanili narobe. Tako mi je pisal sam komandant njegove kompanije. Torej je moj nesrečni sin ležal tam na gmajni celih 16 dni predno so prišli naši vojaki in ga našli.

Srce mi zastaja v prsih same žalosti in tuge, ko se domisljam tega, če ni bil mrtev 6. junija, potem je tam na gmajni umiral od vseh zalužen. Nikogar ni bilo pri njem, ki bi mu lajšal zadnje ure, ali mu podal kapljico vode, da bi mu olajšal pekočo žejo. O, moj dragi, ljubljeni nepozabni sin, kaj tvoja mati pri tem trpi, je nemogoče popisati. Vedno prosim Boga in Marijo, da bi mi bilo mogoče vse to strašno trpljenje prenašati, ko sem toliko izgubila komaj v letu in pol kar tri drage mi sinove in ljubljene zeta. To je vse preveč toliko izgubiti in v tako kratkem času. To razumejo samo tiste matere, ki so prav tako izgubile svoje drage in ljubljene sinove kakor sem jih jaz. Zame ni več obstanka na tem svetu in le smrt bo moja rešiteljica.

Ko odhajal si v boj, vest mi rekla je takoj, da na tem svetu se ne snidem več s teboj.

Kruto so mi naznanili, da so te tam pobili, preljubi sin moj, kako žalujem za teboj.

Tudi žaluje tvoj sinček Daniel za teboj, ki te nikdar poznal ne bo, oh gorje, kako je žalostno.

Tudi tvoj sivi oče te objokuje in za teboj žaluje, oh, gorje, preljubega sina izgubil je.

Tudi tvoje sestre žalujejo, ker ljubega bratca več nimajo oh, izprosi v nebesih tam, da Bog pošlje tolažbo nam.

Prav gotovo ne vem, kdo je bil bolj začuden nad tem nenavadnim položajem: ali Herblan,

Počivam zdaj v tuji zemlji, nikar si draga mama tega tako k srcu ne jemlji, dosti tovarišev imam, saj nisem sam.

Mama, vem, da k maši boš hodila in za me tam Boga prosila, si s tem lajšala gorje in lažje pozabila me.

Do smrti žalujoča mati, Terezija Rozman, 866 E. 76th St.

Novice s Hubbard Rd.

Ob tako lepem pomladanskem vremenu se na farmah kolesa vrte z vso silo in naglico. Vse, prav vse, kar ležje inu gre hiti za delom. Zdi se kot bi bili zamudili že nekaj dragocene časa za farmarstvo, kajti vreme je bilo res poredno nekaj časa za kmetovalce to pomlad. Mesec marec je bil pravi poletni mesec, vroč in suh, da bi bil pšenico skoro uničil, postala je bila kar nekakaj rjava, a ko jo je enkrat dež dobrega namočil je postala na mah lepo zelena in izgleda, da bo pšenični pridelek letos najboljši. Torej kruha nam ne bo manjkalo. Seveda za farmarje bo dobro, samo da bo kruha, pujski in "čikice" pa tudi zrastejo doma, da stradi ravno ne bo treba. Malo bolj slabo pa bo za mestne ljudi, ker ni mogoče dobiti mesa.

Pred leti je država ukazala farmarjem pobijati prašiče in jih metati stran, sedaj pa mesa ni. Mestni ljudje pa brez mesa ne morejo shajati, ker delajo po zaduhlih tovarnah, kjer opravljajo razna težka dela, zopet drugi pa so zaprti v raznih uradih med zidovjem. Mestni ljudje so, popravici povedano, kot ujetniki v koncentracijskih taboriščih.

Vse drugačno življenje pa je v prosti naravi, na kmetih, kjer je svežega zraka na koše, dostikrat še preveč. To se tudi vidi na farmarskih obrazih, kako smo lepo zarudeli, kot bi bili pobarvani, pozimi od hudega vetra, poleti pa nas opeče sonce, pod katerim se sprehajamo od jutra do večera. Saj pa tudi ne kaže drugače, da bi farmar v lepih poletnih dneh sedel v hiši, to pač ne izgleda lepo.

Od časa do časa se potegnem malo na izprehod in povsod vidim, kako ljudje tišče v zemljo, da se mi kar smilijo; jaz se pa sprehajam pod košato senco. Kdor ne vreame, naj kar Mr. Resnika vpraša, pa mu bo povedal, kako lepo je v našem parku, zato pa nimam časa biti farmar, ker sem kokejšerje in sedaj pa še cvetličar povrh; kar sem seveda postal šele zadnje čase. Saj sem letos prodal že toliko korenin in sadik najlepših rož, da bo ves Lake County okrašen z njimi.

Ko sem dal pred hišo napis, da prodajam sadike rož, se je takoj oglašil neki zdravnik iz Nilesa, ki ima tukaj ob jezeru svojo krasno vilo. Ta jih je kupil precej in bo z njimi še bolj oplešal še itak krasno vilo. Potem so pa tudi prišli iz naše "ta velike hiše" (Court House) iz Painesville in jih kupili tudi za lepo vsoto, s katerimi bodo okrasili Lake County Court House. Poleg teh pa bodo moje rožice krasile še večino lepših domov tukaj ob jezeru. No sedaj naj, pa še kdo dvomi o moji zmoglosti in lenobi, kdor

(Nadaljevanje na 3. strani)

ki je bil tako naglo dvignil z matere zemlje in posajen na rok hrbet praseta, alj je bil bolj začuden prase, ki je doma začutilo na sebi veliko zo klavca Herblana. Fakt pa da sta vsak od svoje strani dosti duška svojemu začudenju. Herblan je vpil in apeliral nebeske in podzemne sile pomoč, da bi ga katera sprala z neljubega sedla, ščetinec je tudi od svoje strani dajal sunljive glasove, ki so vse nižji dokazovale, da se mu strašna krivica. Ni dovolj, mu hudobni ljudje strežejo življenju, mu pri živem telu pulijo ščetine iz kože, ga valj po kropu, nazadnje se pa splo na njegov hrbet še taka zavaj na klada, kar je v veliko pošanje za ves prašičji rod in

Tomažev Janez, Kržičev, že in gospodar Čopec so bili prej silno začuden, ker se je stvar zasukala tako čudno, da zadeva je bila preveč smešna da bi mogli dolgo držati usta prta od začudenja. Ko so videli kako je Herblanu zmanjkalo in se je naenkrat znašel na sčičevem hrbtu, so planili v Tomažev Janez si ni mogel kaj, da ne bi zavpil nad Herblanom:

"Herblan, saj se nisi skopal na prašiča. Okrog obrni, da boš vsaj videl, kaj nese!"

Herblan se je bil namreč sadil na prašičev hrbet tako, da je gledal proti repu čeprav pozicije ni sam izbiral.

Herblan je imel še toliko da je mogel zavpiti svojim rišem na Čopcem dvorišču: "Zijate trape! Za božjo naj vendar kdo ustavi nogo!"

Pa kdo jo bo ustavljal je pa žival pomagala doli po se na vse mile višje. Herblan je z nogama krčevito oklenil tinca zraven se je pa drl in cal na pomagaje. Toda kljub pomagaje se je pridružil pujskem in tako sta se drla po vasi oba da je vik in privabil vaščane in vaške pred hiše.

Kranjč ata so ravno gnali le od korita ko pridrvi Herblan na prašiču prijatelj lan. Kar obstal je in začel zrl nenavaden prizor. Pa se kmalu opomogli in zavpili Herblanom:

"Kam si pa namenjen zgodaj?"

"Miha pomagaj če si krški človek ali se ne bova pa koli več videla. Bogue kam nese! Saj vidiš, da mora biti njem sam bogonasvarul."

No, Herblan je bil kmalu rešen nevarnega jezdarstva. Predno je prase prigolobil do konca vasi, so mu začele čj pojemat in pred Vikičev so se je ščetinec naenkrat smil, da je imel za ta svet volj zabave. Pa se je kar vlegel sredi ceste na tla, s kratk brnil z zadnjim nogom na kem upanju, da se bo morda na način poslovil od svojega ganjalca, pa ga na veliko ču ni zadel.

Herblan je pa oblastno na svojem iskrem konju, pet v vsej svoji klavniški nji in vpil: "Aha, si misliš, snaga, da mi boš ušel. Kakor Kar pride meni enkrat v rok mi ne izmuzne več."

Pol vsaj se je zbralo okrog slišali so se razni dovpti in jale šale na račun jezdarstva konja. Herblan je dokazoval je moral biti v prašičevem s svojim glavnim sedečem ferjev generalni štab, toda Herblan, se ne ustraši niti svojih velesil in je v svoji pr nosti duha storil edino mo potezo, če je hotel Čopcem pr prašiča, da ga je zasedel gonil po vasi do same smrti. Vsi so Herblanu verjeli, da Blažonova Mica se ni mogla vzdržati, da ne bi stegnila na ka: "Da ga je sram ni, deden marnega da ubogo živalco martra."

France Bevk

Pravica do življenja

44.

se ljudje po maši usu-
skotne in za kratek pome-
niti pod lipo, se jim je
menavaden prizor.
da se mu g-
Ni dovolj, prihajala dva moža z
stredjo, je stopala neka
živem t-
že, ga valj-
se pa spr-
taka zav-
veliko po-
čji rod in
Kržičev
oe so bili
ker se je
ko čudno.
preveč sme-
držati usta
Ko so vidi-
znanjalo
znašel na
planili v so-
si ni mo-
il nad Her-
se nisi po-
ca. Okrog
videl, kam
il namreč
hrbet tako
epu čeprav
biral.
še toliko
je svojim
ivorišču:
bojjo v
ustavi ne-
stavljaj k-
ala dobi po-
e. Herblan-
to okleni-
pa drl in
Toda klič-
Pridrži! Ne
a se drže
vik in va-
in zavpil
amenjen
če si kri-
je bova pa
ogve kam-
a mora li-
varju."
bil kmalu
a ježdar-
prigolop-
bil se žive-
nd Vikičev
naenkrat
ta svet ž-
je kar je
na tla, se
nogo v so-
mo morda
svojega
veliko t-
blasto so
konjica.
avniški g-
si misli-
el. Kakor
rat v roki
ralo okro-
ovtiji in
ježdeca in
dokazoval
šičevem
to ga je
medežem
ab, toda
svoji pri-
edino mo-
Čopim re-
asedel in
me smrti
verjel, sa-
je ni mo-
tegnila je
ni, deden
živalco to
da je tako.
Srečno živi
bo zame nekoli-

ko težko," se je Jernej prisil-
ljeno nasmešnil. "Pozdravi Ma-
rulo! Reci ji, da bi jo bil obis-
kal, če bi ne bilo prenevarno.
Toda — pridem, če Bog da;
pridem! Še se bomo videli. Pa
njeno mater pozdravi. Pa oče-
ta tudi, če veš, da ga to ne bo
preveč ujezilo."
"Bom. Srečno hodi, Jernej!"
Beta je v svojem srcu še ve-
dno tiho čutila za Jerneja in se
bala zanj.
"Colloredo!" je vzkliknila
neka ženska. "Colloredo!"
Ljudje so se ozirli in vznemi-
rili.
Gospod Valant se je motil,
ko je mislil, da plemiča ne bo
k maši. Preveč je zasovražil
vikarja, da bi ne hotel slišati
njegove pridige. Pravilno je
sklepal, da v svoji jezi ne bo
molčal. Ni prizanašal svojim
duhovljanom, a tudi njemu ni
prizanesel. Namigaval je na
kri, ki je bila po nedolžnem
prelita in kliče Boga za mašče-
vanje. Ali je s tem mislil Gaš-
perja ali Melhorja? Tudi ži-
to, ki mu plesni v shrambah,
medtem ko otroci podložnikov
stradajo, mu je oponesel. Pri-
tem pa, zvitorpec, ni izrekel
niti ene besede, da bi jo lahko
gorko nesel grofu... Po maši
je stopil za cerkev; čakal je,
da se ljudje razidejo. Preveč
so ga pekli njihovi škodoželjni
pogledi. Ko je opazil, da se
pod lipo stiskajo v gručo in si-
lijo med možje tudi ženske in
otroci, ga je obšla radovednost.
Kaj imajo? Kaj se je zgodilo?
Jerneju je ob pogledu na
Colloreda vsa kri planila v li-
ca. Ta človek ga je ovajal, za-
krivil je smrt Gašperja in Mel-
horja. Ne le to. Tudi očeta
mu je spravil v grob. Obšel ga
je tak srd, da bi mu bil planil
za vrat in ga za davil.
"Pojd!," je vzkliknil Beta.
"Teci, da te ne dobi!"
"Zdaj je pa res najbolje, da
greš," je rekel Brelih.
"Kar tu čez plot pa po bre-
gu," ga je Blaž porival od gru-
ce. "Še pes te ne dohiti!"
Jernej se ga je otrese in po-
gledal može. Vseh oči so izra-
žale strah in mu prigovarjale,
naj beži. Da, saj nima smisla,
da bi napadel plemiča. Naj bi
se boj iztekel dobro ali slabo,
pot nazaj na Tolminko bi mu
bila še bolj zaprta. In Bog ve,
če bi ne spravil v nesrečo cele
vasi. Toda bal se ni.
"Zbogom, možje!" je rekel in
počasi odšel proti klanecu.
Plemič Colloredo je pravkar
pristopical do gruč in ga šele
tedaj zagledal in spoznal. Od
začudenja je za hip kar olese-
nel. Vsakogar bi bil prej pri-
čakoval, le ne Jerneja. Kaj de-
la tu? Zakaj se je vrnil? Bal
se ga je. Iznebil se je Gašper-
ja, tu stopa na njegovo mesto
Jernej.
Strah mu je vrnil prisebnost
in pogum.
"Primit ga!" je zakričal.
"Ali ga ne vidite? Zgrabite
ga!"
Če bi se bilo to zgodilo prej-
šnji dan, še tisto jutro, bi bilo
morda nekaj mož planilo za
Jernejem. Zdaj se pa niso ga-
nili, le mračno so gledali plemi-
čiča. Besede, ki jim jih je bil
vikar govoril med mašo, so jih
čisto spremenile. Še nikoli ni
bil tako ogorčen, tako jasen,
greh in grešnika je imenoval s
pravim imenom. Ni jih zmer-
jal, a govoril je ostro, vsak sta-
vek kot udarec s sekiro. Kaj
jim je storil Jernej, da ga zdaj
obrekujejo in mu privoščijo
nesrečo, a so imeli zanj prej,
ko so še verjeli v uspeh, polna
usta občudovanja in hvale?
(Dalje prihodnjic).

Kupujte vojne znamke!

NOVICE S HUBBARD RD.

(Nadaljevanje z 2 strani)
ima kaj skušnje v vrtnarstvu,
ta bo že vedel, koliko je dela
in truda je z vzgajanjem rož,
katerih mnoge je treba v jese-
ni spraviti v primerne prostore,
da zunaj ne zmrznejo.
Letos sem si uredil cvetlični
vrt kot ga še nisem imel do se-
daj, odkar sem tukaj. To vam
bo krasen pogled nanj. Morda
se bodo še naši uredniki kaj
oglasili to poletje in si ogleda-
li, da je resnica kar pišem. Saj
veste, da ni moja navada, da bi
nekaj hvalil, kar ni pohvale
vredno in da vedno pišem le či-
sto resnico, ker me sama po-
štenost skupaj drži, saj sem
kot nekak "indispensable man,"
kajti ko bom jaz zginil s po-
vršja zemlje tudi rožic ne bo
več. Te so edine, ki me še dr-
že pri življenju in dobrem
zdravju in seveda pa bel kruh
pa "kofe."
Oni dan sem bil obiskal na-
še prijazne Anton Pirceve na
Rt. 84, kjer imajo svojo pri-
jazno farmico malo izven Ma-
disona, vendar pa spadajo pod
mesto Madison. Poslopja ima-
jo vsa nova, pečajo pa se iz-
ključno s sadjerejo in sicer sa-
mo najboljšo kakovosti. Nik-
dar bi si ne bil mislil, da tam
žive Slovenci. Rečem pa, da
sta oba jako prijazna in po-
strežna. Torej so Slovenci v
teh krajih, za katere jaz še ni-
ti ne vem ne ali nisem vedel
prej.
Pa tudi še vedno novi priha-
jajo. Tukaj se je naselil iz
Clevelanda Zupančič in njegov
zvet in sicer v Modicevo hišo v
North Madison. Tako vidite,
da so Slovenci tu vse naokrog
in še več se jih namerava na-
seliti. Saj sem pa tudi že več-

krat zapisal, da kdor se na-
merava naseliti v prosto nara-
vo, da je tu najprimernejši
kraj za Slovence.
Kot sem nekaj slišal se je
naselil v Madisonu tudi neki
zobozdravnik iz Clevelanda.
Kupil si je malo farmico, sedaj
pa ne vem, ali je prišel na mo-
je povabilo, kot sem nekoč pi-
sal, ali je prišel sam iz svoje-
ga nagiba.
Oni dan sem se bil mimogre-
de ustavil tudi pri Lojzetu
Smuc, ki se je naselil tukaj s
svojo družino pred enim letom
na lepi farmici ob lepi državni
cesti št. 20. Ker se jim je pa
zdelo, da imajo preveč zemlje,
so jo 10 akrov prodali tudi
Slovencu, ki se piše Koren. Po-
stavili si bodo tukaj novo hišo
kakor hitro bo mogoče dobiti
les, hlev pa že zidajo. Tako je
videti vedno več novih prisel-
jencev v naših krajih. Lojze
Smuc je pa na vse pretege sa-
dil kumare tam na njivi. Saj
pravim ti ljudje so od sile pri-
dni in samo delo jim reji po
glavi, zato bo pa tudi urejeno
vse najlepše. Saj se pa tudi
tako poznajo kje bivajo sloven-
ci, če le malo pogledate krog
hiše, pa boste takoj vedeli, kdo
tam živi.
Sem in tja pa nas tudi obi-
ščejo naši Clevelandčani. Ogla-
sili so se bili tukaj Kunčičevi
s 156. ceste (kjer imajo gostil-
no); potem pa tudi Mr. in Mrs.
Robert Strnen iz 72. ceste.
Prav željno sem jih pričako-
val kljub temu, da se jih še ni-
sem nadejal, kajti Roberta je
kaj težko dobiti sem iz Clevel-
landa, ker on pravi, da je naj-
lepše v Clevelandu, kar mu se-
veda rad pritrdim, ampak tu-
kaj na Hubbardu je pa še vse
kaj drugega. Tu so izletniški

kraji, potem se ve, da je lepo
in prijazno tukaj, ker prihaja
sem razna gospoda iz vseh kra-
jev Zed. držav in ima tukaj
svoje razkošne poletne domo-
ve. Strnenu se sicer dopade tu-
kaj, ampak ne več kot za dve
uri v tretjo ga po nobeni viži ne
pridrži več, posebno če mu
pričnem govoriti o farmarstvu,
potem je pa takoj pripravljen
na odhod. Na njem se kar po-
zna, da je bil rojen v mestu in
nima pojma o farmarstvu. Je
pa jako dobrodošel kadar pri-
de, ker se vsaj malo pogovoriva
o Clevelandu. Kajti meni je
že odzvonilo, da bi še kdaj ho-
dil po Clevelandu.
Če bom še prišel tja čez kaj
več let, pa ne bom že nikogar
več poznal, kot je videti se mo-
ji poznanci kaj hitro poslav-
ljajo na oni svet, kjer bodo
prebili bolj mirne čase kot pa
so jih na tem svetu. Smrt kosi
zadnje dni in prav nič ne izbi-
ra. Tudi stari diktatorji so že
šli razven enega in ta bo pa
povzročil lahko še veliko gorja.
Nastal bo nekak nov svet in z
njim tudi novi diktatorji, ka-
kor do sedaj vse kaže.
Ameriški vojakji so šli mirit
ljudi v Evropo in ustvarjat de-
mokracijo, pa le verjemite mi,
da ne bodo nobene hasni imeli.
Evropski narodi bodo s svoji-
mi prepri in preprički nade-
ljevali kot to pač znajo, Ame-
riki bodo pa fige pokazali, ka-
dar jih bo nasitila.
Well, koruzna saditev se na-
daljuje po teh krajih, ker je
vreme precej ugodno za to. Tu-
di naš Tone jo je nekaj posadil,
dasi sem mu branil in se gvišal,
da jaz tudi roke ne bom polo-
žil nanjo poleti pri obdelova-
nju in jeseni jo tudi slačil ne
bom. Rekel je, da to sam do-
bro ve ne da bi mu še jaz pri-
povedoval, ker delo s koruzo
navadno nanj pade in za vso
pomoč, ki jo rabi pri tem, si
mora sam preskrbat. Se reče,
saj koruze imamo dovolj še za
dve leti in je že pod streho,
pri katere pospravljanju ni-
mam jaz nobenega zaslu-
ženja. Če hočemo, da bo naša
"kontra" lačna, potem je tre-
ba še kaj več takih farmerjev
kot sem jaz. Za danes dovolj.
Pozdrav,
Frank Leskovic.

Pomagajte Ameriki, kupujte
vojne bonde in znamke.

MALI OGLASI

Soba se odda

Odda se opremljena soba, po-
seben vhod, moškemu ali žen-
ski. Vprašajte na 1083 E. 67.
St. spodaj. (131)

Za 2 družini

Proda se zidana hiša za 2
družini, 5 in 5 sob ter 2 izgo-
tovljeni v 3. nadstropju, dvoj-
na zidana garaža, vse v prvo-
vrstnem stanju. Porodaja jo
lastnik sam. Nahaja se na 95.
cesti blizu St. Clair Ave. Za
podrobnosti pokličite PO 5064.
(132)

DELO DOBIJO DELO DOBIJO

ALI HOČETE DOBRO DELO Z DOBRO PLAČO

STALNA ZAPOSLOITEV

Mi imamo odprto za

MOŠKE in ŽENSKÉ

Za dnevni ali nočni ših
VAŽNO VOJNO DELO

Reliance Electric & Engineering Co.

IVANHOE DIVISION

1091 Ivanhoe Road

MARINE DIVISION

1190 E. 152nd Street

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE

ženske za hišno oskrbovanje ZA POSLOPJA V MESTU

Poln ali delni čas, šest noči v tednu
Od 5:10 pop. do 1:40 zjutraj
stalno delo.

Zahteva se državljanstvo. Zglasite se v
Employment Office, 700 Prospect Ave. soba 901
od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan
razen v nedeljo

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Sprejme se

dve ženske za čiščenje, eno za
podnevi, eno za ponoči. Zgla-
site se v uradu na 842 E. 79. St.
HE 2000. (x)

ženske za čiščenje

Dnevno delo

Poln čas

Plača

Zglasite se v

Employment uradu 5. nads.

Wm. Taylor Son & Co.
(133)

MALI OGLASI

Farma naprodaj

Obsega 30 akrov; poslopja
so vsa v dobrem stanju. Za po-
jasnila se obrnite na Joe Tiso-
vec, 17817 Delavan Rd., ali po-
kličite KE 5711. (134)

Rodney Adams Heating Service

Instaliramo nove furneze
na plin in premog.
Popravimo vse vrste furneze.
Instaliramo pihalnike
in termostate
Za točno postrežbo
pokličite
KE 5200
550 E. 200. St. (x)

Prav poceni

Proda se prav poceni hišo
12 sob na 986 E. 63 St., ki je
bila deloma v požaru East
Ohio Gas Co.
Pojasnila dobite pri
Wm. J. Kennick
6530 St. Clair Ave.
Od 7 do 8 zvečer
HE 3876 (130)

Popravljamo

Popravljamo pralne stroje,
vacuum čistilce, električne likal-
nike, šivalne stroje in druge
električne predmete. Mi kupimo
in prodajamo pralne stroje. Pri-
demo jih iskat ter jih pripelje-
mo na dom.
St. Clair Repair Service
7502 St. Clair Ave.
EN 7215.

Stanovanje v najem

V najem se odda stanovanje,
3 sobe zgorej, pripravno za no-
voporočence, ali starejši za-
konski par. Zglasite se na 1133
Norwood Rd., spodaj. (132)

Blizu Gordon parka

Na E. 91. St. se prodaja moderna hi-
ša 12 sob, za 2 družini, ves hrastov les,
2 garaži, lot 50x110, rent \$90 na me-
sec. Ta hiša se prodaja pod ceno zara-
di odhoda iz mesta. Cena je samo \$9-
000. Pokličite HE 6054 po 6 uri zve-
čer. J. Lusin. (132)

Moške se sprejme

za

Shipping in Packing

v Axle in Gear

oddelkih

Dobra začetna plača

in bonus

Predznanje ni potrebno

Zglasite se

Lempco Products, Inc.

Warehouse

10205 Harvard Ave.

(132)

Moški in ženske

ZA TOVARNISKO DELO

ŽENSKÉ

ASSEMBLERS—

INSPEKTORICE

SOLDERERS—

PUNCH PRESS

OPERATORICE

MOŠKI

SET-UP (AUTOMATIC)

STOCK ROOM POMOČNIKI

INSPEKTORJI

TOOL MAKERS

TOOL CRIB ATTENDANTS

LATHE DELAVCI

BRAZERS

SHIPPERS

POMIVAČI OKEN

Dobra plača od ure —

10 ur na dan

Definitivna povojna bodočnost

The Bishop & Babcock

Mfg. Co.

1285 East 49th St.

(131)

Za pomoč v kafeteriji

Kuharica, ki bi pomagala
pripravljati jedila itd. Eno
counter dekle, ki bi pomagala
v kuhinji, servirati itd.

Za 2. ših, vse urejeno za
transportacijo. Dobra teden-
ska plača in overtime. Mala to-
varna, udobni delovni pogoji.

Eaton Mfg. Co.

E. 65. St. & Central

Vzemite Central Ave. bus ali

Scovill ulično.

(135)

Pomagajte Ameriki, kupujte

vojne bonde in znamke.

Otok Tarakan v plamenih. — Ogrumni oblaki dima se dvigajo nad gorečim obrežjem otoka Tarakan, kjer je naša mornarica bombardirala obrežje in japonske naprave kot v predpripravo za invazijo otoka, kamor je naša mornarica pripeljala avstralsko pehoto. V oblakih dima je videti svetle črte, katere povzročajo žneplene bombe izstreljene z naših laadij.

M. Jacoby - R. Leigh:

POROČNIK INDIJSKE BRIGADE

ROMAN

Geoffrey je zaškrtnil, ko je ob tej misli prišel na stolp, kjer je stal mali top.

Dejal je vojakom: "Ne štedite s strelivom! Ko se bo sovražnik približal, strelajte brez prenehanja. Ne bomo mogli vzdržati na zidovju. Umaknili se bomo v stavbe takoj, ko bomo zaslišali znamenje z rogom. Preden se pa umaknete, uničite top!"

Vojaki so ga slišali in razumeli...

Eden izmed njih je pripomnil: "Merili bomo dobro, da nam bodo ta top drago plačali."

Vickers se je vrnil k svoemu oddelku, da je tudi svojim vojakom sporočil poveljnikov ukaz.

Zraven njega je stal narednik Prema.

Geoffrey je prijel puško. Zdaj ni bil več major Vickers, ki je zapovedoval vsem tem ljudem, marveč vojak, ki je stal v eni vrsti s svojimi tovariši in čakal, kdaj bo sovražnik napadel.

Vsi so razumeli, da je njihov položaj brezupen, če ne bo o pravem času prišla pomoč iz Lohare. Toda zdelo se je, da je prav misel na skrajno nevarnost dajala ljudem posebne poguma. Nič niso mislili na svoje žene in otroke v barakah in se niso bali smrti. Edina njihova misel je bila: vzdržati za vsako ceno, dokler ne pride pomoč!

Med tem pričakovanjem novega napada so zdravi vojakovi odlašali ranjence od zidovja. V barakah sta ranjence sprejemala dva zdravnik. Vse ženske so pomagale in hotele dati prvo pomoč tem nesrečnejšem, ki so bili zdaj brez moči in so zaradi tega huje trpeli zaradi vročine kakor pa zaradi bolečin, katere so jim prizadevale rane.

Med temi presenečenimi in prestrašenimi ženami angleških in domačih vojakov in častnikov je bila tudi Elizabeta, ki si je z vsemi silami prizadevala, da bi pomagala ženskam in jih pomirila. Ženske so javkale; nekatere izmed njih pa so na glas molile.

Elizabeta in Premova žena sta največ pomagali zdravnikom, ki sta rane obvezovala dvajseterici ranjencev.

Zrak je bil težak in zadušil od smodniškega smradu, ki je silil vse do sem, ter od potnih in krvavih teles, ki so ležala vsenaokrog.

Nekaj žensk je ležalo nezavestnih.

Elizabeta se je sama sebi čudila, kako da more prenašati vse obup kakor vojak in je mislila samo na to, kako bi pomagala nesrečnejšem, ki so ležali po tleh in stokali.

Okna so bila zaprta in zalozena, zato so povsod gorele sveče, ki so vročino še višale in delale zrak v stavbah še bolj neznošen, kakor je bil od zunanje pripeke.

Mali Prema je zaspal takoj, ko je streljanje ponehalo. Elizabeta ga je vzela v naročje, ker ni bilo nikjer prostora, da bi bil legel.

V ostalih stavbah in barakah so vojaki pripravljali vse, kar je bilo potrebno, da bi mogli čim dalje vztrajati in se sovražniku čim uspešneje upirati.

Založili in podprli so z bruni vse dohode, znesli pod streho strelivo, vodo in živež. Potem pa so se vrnili na svoja mesta na obzidju. V bolniški baraki je po njihovem odhodu zavladala tišina, ki jo je samo zdaj pa zdaj pretrgalo vzdihovanje ranjenih vojakov.

Samo indijski ranjenci so bili docela tihi. Niti tisti izmed njih, ki so bili huje ranjeni, niso legli na slamnjace, marveč so sedeli sključeni na tleh, držali puške v rokah, imeli zaprte oči in molčali.

Toda ta tišina je trajala samo pol ure, potem pa so se vsi zdržnili in planili na noge.

Od zunaj je donelo v barake grmenje topov na stolpih, za njim pa se je začelo oglašati streljanje iz pušk.

Suristanci so spet začeli nasakovati.

Žetev smrti

S trdnjaviških stolpov so spet odjeknili znamenja rogov: sovražnik prihaja!

"Fantje! merite dobro in varčujte s strelivom! Na znamenje za umik pa vsi barake!"

Vojaki so čakali pripravljene na strel... Pripravljene, da bodo ubijali... pripravljeni, da jih bodo Indijci pobili... Potne roke so krčevito stiskale puške.

Iz daljave so slišali vojni krik in že so videli oblak prahu, ki so ga vzdigovala kopita sovražnikove konjenice. Še en breg, pa se bo pokazala vsa sila Suristancev, kako drve proti ozidju.

Tedaj je eden izmed vojakov pomeril in zavpil:

"Tamle so!"

Vickers jim je še enkrat zarjovel:

"Merite dobro!"

Na zadnjem koncu pred trdnjavo so se zdaj pokazali Suratovi konjeniki.

Vickers je ležal zraven Prema.

Topovi so spuščali strel za strelom in sejali smrt med goste sovražnikove vrste.

"Ogenj!"

Vickersov glas je zadonel kakor grom.

Z vseh strani so začele pra-

sketati puške.

Suristanci so napadli z vseh strani, toda Vickers je takoj zapazil, da drvi večji del sovražnikove vojske proti velikim vratom.

Tudi Suratovi konjeniki so streljali, toda v divjem diru niso mogli meriti, tako da za-

zdaj ni bil nihče med branilci ranjen.

Pred njihovimi očmi se je širil oblak topovskega dima.

Strašen krik je prihajal vse bližje...

Pred trdnjavo je bilo vse črno sovražnega vojaštva. Ta črna val divjih oddelkov je vse

bolj bebel in bil nazadnje sto svetel: indijski vojaki pustili konje, s katerih so jahali, zadaj, in se bližali svojim belih oblačilih trdnjav. Na vsakih deset korakov se Indijci vrgli na zemljo, začeli streljati na trdnjavo. (Dalje prihodnjic.)

1888

1945

Naznanilo in Zahvala

S žalostnim in globoko potrtem srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je bila naša družini prizadet hud udarec, ko je nemila smrt zahtevala življenje in smo izgubili iz naše srede preljubljen in nikdar pozabljen soprogo in mater

Agnes Urbanic

ROJENA VESEL

ki je sprevidena s svetimi zakramenti po kratki in mučni bolezni v bolnišnici zatisnila svoje trudne oči in za vedno zaspala dne 5. maja 1945 v starosti 56 let. Doma je bila iz vasi Veliko Mraševo, fara Cerklje pri Krškem. Po spremstvu iz pogrebne kapele v cerkev sv. Vida, kjer je bila darovana sv. maša zadušnica, in opravljeni cerkveni obredi, je bila dne 9. maja 1945 položena k večnemu počitku na Calvary pokopališče.

V dolžnost si štejemo zahvaliti se Rev. Francis Baragi za podeljene svete zakramente, za opravljene molitve ob krsti pred pogrebom in ki so spremili pokojno v cerkev in na pokopališče ter za opravljeno sv. mašo in cerkvene pogrebne obrede. Ravno tako iskrena hvala Rev. Matthew St. Benedict za obiske in podeljene sv. zakramente v bolnišnici.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam bili za prvo pomoč in tolažbo in nam kaj dobrega storili na en način ali drugi v tem žalostnem času. Ravno tako vsem, ki so jo prišli pokropiti, so čuli in molili ter se udeležili sv. maše in pogreba.

V globoki hvaležnosti se želimo prisrčno zahvaliti vsem onim, ki so v blag spomin pokojni okrasili krsto s krasnimi vencami in sicer: Mr. in Mrs. Louis Arko, Mr. in Mrs. Joseph Zupančič in družina, Mr. in Mrs. Anthony Zulic, Mr. in Mrs. Anton Zorko, Mr. John Zakrajsek, Addison Rd., Mr. in Mrs. Julius Cernar, Mr. in Mrs. Joseph Matjašič, Mr. in Mrs. John Spech, Mrs. Stephanie Kozorog in Mrs. Frances Repar, Mr. in Mrs. John Okicki, Mr. in Mrs. Frank Rode, Mr. in Mrs. Frank Jurečič, Mr. in Mrs. Joseph Kozel, Mr. in Mrs. John Jevnik, Mrs. Mary Pišek, Mr. in Mrs. Matt Martinčič, društvo sv. Ane št. 4 SDZ, Slovenska ženska zveza št. 25, E.R.S. of C.T.D. Co., Employees of Dept. 73 Cleveland Twist Drill Co., Lab. B. F. Goodrich Co., Veterans Convention Club.

Prav lepo zahvalo naj sprejmejo tudi sosede, ki so v takem lepem številu prispevali za krasen skupni venec in nabiralkam Mrs. Anna Rode in Mrs. Josephine Kozel za njih trud.

V globoki hvaležnosti se zahvaljujemo številnim darovalcem za sv. maše, ki se bodo brale za mirni pokoj duše ljubljene soproge in skrbne matere in sicer: Mr. in Mrs. Louis Arko, Mr. in Mrs. Plavan, Mr. in Mrs. A. W. Glicker, S-Sgt. in Mrs. Otto Krall, Ivan Ave., Mrs. Rose Urbančič, Mr. Joseph Hrovat, Mr. in Mrs. Thomas Kraich, Mr. John Centrik, Mr. in Mrs. John Sever, Rudolf družina, Shiloh Rd., Mrs. Anna Pakish, Mr. in Mrs. Frank Gorenc, Mrs. Josephine Martic, Mr. in Mrs. John Simončič, Jr., in družina, Mr. in Mrs. James Bartel, Mr. in Mrs. Koss, Miss Jennie Jerse, Mr. Mike Vintar, Mr. in Mrs. Joseph Stare, Mr. in Mrs. Frank Rode, Miss Mary Mezic, Mr. in Mrs. Anthony Zamec, Mr. in Mrs. J. Rogel, Mr. in Mrs. F. Jurecic, Mr. Joseph Pinculic, Mr. in Mrs. Jo-

seph Baznik, Mr. in Mrs. John Jalovec, Mr. Matt Zulic, Mrs. Rose Hrovat, Mr. in Mrs. Anton Zigmund, Mrs. Mary Bencin, Mr. in Mrs. Joseph Kozel, Mr. in Mrs. A. M. Pisek, Mr. in Mrs. Dolenc, Mr. Louis Chucnik, Mr. in Mrs. Anton Znidarsic, Mrs. Mary Mismas, Mr. in Mrs. Unetic, Mrs. Helena Jalovec, Mr. in Mrs. Tony Krall, Miss Jane Intihar, Lt. Albert F. Intihar, Mrs. Louis Mosherc in hči, Mrs. J. Presecan, Mr. Frank Banich, Mr. in Mrs. John Per, Mr. in Mrs. John Kromar, Mr. in Mrs. John Flaisman, Mr. in Mrs. John Kolegar, Mr. in Mrs. Frank Matjašič, Mr. in Mrs. Adolph Jalen, Miss Antoinette Gacnik, Miss Nell Vichnis, Mrs. Angela Zibert in družina, Mr. in Mrs. John Kovačič, Mr. in Mrs. Joseph Zupančič in družina, Mrs. Mary Erbeznic, Mrs. J. C. Zadell, Mr. in Mrs. Stanley Erbeznic, Mr. in Mrs. John Bencin, Mrs. Anna Zakrajsek, Mr. John Brodnik, Mr. Aton Bruss in družina, Mrs. M. Golobič in družina, Mr. in Mrs. Joseph Kodrich, Mr. John Pinculic, Mr. in Mrs. Anton Vidmar, Mrs. Mary Bradac, Mr. in Mrs. Adolph Krall, Mr. John Hrovat, Mr. John Jezek, Mr. in Mrs. Frank Cimperman, Mr. John Adamich, Mr. in Mrs. Edward Kovačič, Mr. in Mrs. John Novak, Mrs. Frances Orazem in družina, Mr. in Mrs. L. Kurent, Mr. in Mrs. Leo Jalovec, Mr. in Mrs. Matt Lauric, Mr. in Mrs. Frank Golobič, Mr. in Mrs. Mike Pinculic, Mr. in Mrs. John Grozdina, Mr. in Mrs. John Pesec, Mrs. Vidmar in družina, Sgt. Tony Spech, Mr. in Mrs. Matt Martincic, Mrs. Mary Monaghan, Mr. in Mrs. Patrick Barrett.

Najlepša zahvala vsem tistim, ki ste dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago ob priliki pogreba. Če smo katerega ime izpustili, prosimo, da nam oprostite ter se želimo vsem kar najlepše zahvaliti.

Iskreno zahvalo želimo izreči tudi vsem, ki so izrazili simpatije s pismi ali pa sožalnimi kartami.

Nadalje naj sprejmejo prisrčno zahvalo članice društva sv. Ane št. 4 SDZ in podružnice št. 25 SZZ, ki so se udeležile skupne molitve ob krsti pokojne ter se udeležile sv. maše in pogreba. Posebno prisrčna hvala pa članicam, ki so nosile krsto ter jo spremile do groba in jo položile k večnemu počitku.

Prav prisrčna zahvala naj bo izrečena pogrebnemu zavodu Zakrajsek Funeral Home za prijazno postrežbo in za lepo urejeno in izvrstno vodstvo pogreba.

Preljubljena in nikdar pozabljena soproga in skrbna draga mati, zastoj Te iščejo naše solzne oči in tako žalosten in prazen je naš dom, kar Tebe ni več med nami, ker Bog Ti je uro odločil in morala si zapustiti svoje drage, ki smo Te tako iskreno ljubili. Kako zelo Te pogrešamo vedo povedati le naši srčni vzdih. Tolaži nas le misel, da se je končalo Tvoje mučno trpljenje. Počivaj mirno, blaga duša, in uživaj večno veselje v večnosti.

Zalujoči ostali:

ANTON URBANIC, soprogo
ANTHONY in PFC. JOSEPH, sinova
HELEN in STEPHANY, sinahi
JAMES ANTHONY, vnuk

V stari domovini pa zapušača zalujočo sestro ANTONIJO

Cleveland, Ohio, 6. junija 1945.

DRUGA OBLETNICA
SMRTI NAŠEGA NEPOZABNEGA
SOPROGA IN OČETA

Victor Bezjaka

ki je za vedno zatisnil svoje oči
6. junija 1943.

Dve leti Te grob že krije,
kar si v večnost se podal,
lepše zdaj Ti solnce sij,
nam le v spominu si ostal.

Ročice že zopet cveto,
ptički pa lepo pojo,
Ti pa tam v grobu spiš,
kjer se več ne prebudiš.

Večni mir naj Ti bo,
spavaj zdaj prav sladko,
v raju večnem se snidemo,
potem skupaj srečo uživamo.

Zalujoči ostali:

SOPROGA IN HČERE.

Cleveland, O., 6. junija 1945.

MALZ ELECTRIC SERVICE

6902 St. Clair Ave.

KOMPLETNA POSTREŽBA

V NAŠI TOVARNI NA PRALNIKI, ČISTILCIH IN RADIJSKIH APARATIH.

Mi imamo izvežbane mehanike. Vse delo garantirano.

Pokličite najprej nas.

Odperto od 11 zjutraj do 11 zvečer

EN 4808

HE 0575

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLESKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$ 2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 E. 61st St.

HE 2730.

ČE STE BOLNI

Ako trpite na nerednosti v želodcu, jetrih, ledicah, vranici, revmi, visokem pritisku krvi, ali zastareli poškodbi, pridite k meni, da vidim, kaj morem storiti za vas. Imel sem velik uspeh v 25 letih v takih slučajih. Jaz se poslužujem stare evropske in najnovejše metoda bolnišnic pri zdravljenju.

Pridite do doktorja, ki razume vaš materin jezik in vam lahko razloži na razumljiv način.

DR. PAUL W. WELSH

HYDROPATHIC CLINIC

(specialist v starih boleznih)

Uradne ure:

10 zj. do 4:30 pop., razen v sredo

423 Citizens Bldg.

850 Euclid Ave.

Telefon: MAin 6016.

(Wed. — x)